

ქართული პროდუქციის ექსპორტის ზრდის პერსპექტივა ევროპასთან თავისუფალი ვაჭრობის პირობებში

ნინო მაზიაშვილი, პროფესორი

რეზიუმე

საქართველოსა და ევროკავშირის თანამშრომლობა ემყარება საერთო ზოგად ღირებულებებს, რაც გულისხმობს დემოკრატიულ მმართველობას, კანონის უზენაესობასა და ადამიანის უფლებათა პრინციპების პატივისცემას. „აღმოსავლეთის პარტნიორობა“ არის ევროპის სამეზობლო პოლიტიკის აღმოსავლეთის განმზომილება. ეს პროგრამა ევროკავშირის არაწევრ სახელმწიფოებს ორმხრივი თანამშრომლობის ორ ფორმატს, ასოცირების ხელშეკრულებას და თავისუფალი ვაჭრობის ღრმა და ყოვლისმომცველ შეთანხმებას სთავაზობს.

ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის ჩამოყალიბება გზას უხსნის საქართველოს საქონელსა და მომსახურებას ევროკავშირის 500-მილიონიან ბაზარზე და წარმოადგენს მნიშვნელოვან წინაპირობას ქვეყანაში ინვესტიციების მოსაზიდად.

ბევრი ექსპერტი ვარაუდობდა, რომ ხელშეკრულების ამოქმედება საწყის ეტაპზე ხელშესახებ ცვლილებებს ვერ მოიტანდა საქართველო-ევროკავშირის სავაჭრო ურთიერთობებში, რადგან გარკვეულ წარმატებებს და ევროპის ბაზარზე არსებითად დამკვიდრებას სჭირდება რამდენიმეწლიანი თავდაუზოგავი შრომა, როგორც კერძო კომპანიებისგან, ისე, სახელმწიფო სტრუქტურებისგან. მიუხედავად ამგვარი სკეპტიციზმისა, მოლოდინი ბევრად წარმატებული აღმოჩნდა. 2015 წლის იანვარ-აგვისტოს კვლევის შედეგებმა დაადასტურა, რომ სახეზეა ევროკავშირში საქართველოს მთლიანი ექსპორტის სტაბილური მატება. ამ კვლევებმა ასევე გამოავლინა სუფთა ექსპორტის მკვეთრი, 40,1%-იანი ზრდა.

2015 წლის იანვარ-ნოემბერშიც შენარჩუნებულია ევროკავშირის ქვეყნებთან ვაჭრობის ზრდის ტენდენცია და საქართველოს საგარეო სავაჭრო ბრუნვა ევროკავშირის ქვეყნებთან 2 მილიარდ 792 მლნ. აშშ დოლარს აღწევს, რაც წინა წლის შესაბამის მაჩვენებელს 3 პროცენტით აღემატება. აქედან, ექსპორტი 6 პროცენტით მეტია, ხოლო იმპორტის მაჩვენებელი - 2 პროცენტით მეტი. შესაბამისად, ექსპერტების კიდევ ერთი მოსაზრება, რომ ევროპასთან ასოცირების ხელშეკრულება იმპორტის ზრდას მეტად წაახალისებდა, ვიდრე ექსპორტისას, არ გამართლდა. ამკარაა, რომ ზრდა ექსპორტის მიმართულებით უფრო მეტია, ვიდრე - იმპორტისა.

Summary

The prospect of increasing exports of Georgian products with European free trade

Cooperation of Georgia-EU Based on common values in general, including democratic governance, rule of law and respect for human rights principles. “Eastern Partnership” is the Eastern dimension of the European Neighbourhood Policy. This program offers the non-EU countries bilateral cooperation between the two formats: the Association Agreement and free trade and comprehensive agreement.

Free Trade Area opens for Georgia 500-million-dollar market of Eu. Countries and its an important prerequisite for the country to attract more investment.

Many experts have speculated that in the Georgia-EU trade relations that at the initial stage of the treaty would not bring tangible changes, Because to reach some success in the European market takes several years. It needs hard work. However, expectations are successful. In January-August 2015, the survey has revealed that there has been a steady increase in the EU's total exports. These studies also showed a sharp increase of 40.1% net exports.

In January-November 2015, with EU countries are maintained the upward trend of trade and Georgia's foreign trade turnover with EU countries is 2 billion 792 million. Which is 3 percent more than last year's figure. From here exports are more than 6 percent, while the import rate - 2 percent more. Accordingly, the experts suggested that the EU Association Agreement would encourage the growth of imports than exports, have failed. It is obvious that the growth of export is more than - import.

* * * * *

საქართველოსა და ევროკავშირის თანამშრომლობა ემყარება საერთო ღირებულებებს, რაც გულისხმობს დემოკრატიულ მმართველობას, კანონის უზენაესობასა და ადამიანის უფლებათა პრინციპების პატივისცემას. ევროკავშირის სამეზობლო პოლიტიკის პროგრამა (ENP) 2004 წელს შემუშავდა. მის მიზანს წარმოადგენდა ევროპასა და ახალ მეზობლებს შორის გამყოფი ხაზების მოხსნა და სტაბილურობის, უსაფრთხოებისა და კეთილდღეობის უზრუნველყოფა.

„აღმოსავლეთის პარტნიორობა“ არის ევროპის სამეზობლო პოლიტიკის აღმოსავლეთის განმზომილება. აღმოსავლეთ პარტნიორობის პროგრამა ევროკავშირის არაწევრ სახელმწიფოებს ორმხრივი თანამშრომლობის ორ ფორმატს, ასოცირების

ხელშეკრულებას (AA) და თავისუფალი ვაჭრობის ღრმა და ყოვლისმომცველ შეთანხმებას (DCFTA) სთავაზობს. ინიციატივის შესახებ პირველად, 2009 წლის 7 მაისს, პრაღაში, ევროპის აღმოსავლეთ სამეზობლოს სამიტზე გაცხადდა. პროგრამის მიზანი ევროკავშირის აღმოსავლეთ პარტნიორების (აზერბაიჯანი, ბელარუსი, მოლდოვა, საქართველო, სომხეთი, უკრაინა) ევროკავშირთან ინტეგრაციის პროცესის გააღრმავება იყო. აღსანიშნავია, რომ აღმოსავლეთ პარტნიორობის თანამშრომლობის ფარგლებში ასოცირების ხელშეკრულებას მხოლოდ საქართველომ, მოლდოვამ და უკრაინამ მოაწერეს ხელი. ევროკავშირი თავის პარტნიორებს სთავაზობს: ასოცირების შესახებ ახალ შეთანხმებებს, იმ ქვეყნებთან თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ ღრმა და ყოვლისმომცველი შეთანხმებების ხელმოწერის ჩათვლით, რომლებსაც აქვთ სურვილი და შესაძლებლობა, უფრო მეტად დაუახლოვდნენ ევროკავშირს; მოახდინონ თანდათანობითი ინტეგრირება ევროკავშირის ეკონომიკაში და ისარგებლონ გამარტივებული მიმოსვლით, სავიზო სისტემის თანდათანობითი ლიბერალიზების გზით. აღმოსავლეთ პარტნიორობა ხელს უწყობს, ასევე, დემოკრატიის და ცივილური მმართველობის დამკვიდრებას.

ინტეგრაციის პირველ ეტაპზე, მნიშვნელოვანია „აღმოსავლეთ პარტნიორობის“ როლი, რომელიც ევროკავშირთან დაახლოების გზაზე საქართველოს სასიცოცხლო პერსპექტივებს უხსნის. ამ თვალსაზრისით, ჩვენმა ქვეყანამ მნიშვნელოვან პროგრესს მიაღწია 2013 წლის 28-29 ნოემბერს, ვილნიუსში გამართულ სამიტზე, სადაც მოხდა ევროკავშირთან ასოცირების შესახებ შეთანხმების პარაფირება. სამიტზე ხელი მოეწერა ჩარჩო შეთანხმებას, რომელიც შესაძლებლობას აძლევს საქართველოს, ჩაერთოს ევროკავშირის ეგიდით მიმდინარე კრიზისული სიტუაციების მართვის ოპერაციებში. ხოლო 2014 წლის 27 ივნისს საქართველომ ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულებას მოაწერა ხელი. პროცედურის მიხედვით, ევროკავშირთან საქართველოს ასოცირების ხელშეკრულების რატიფიცირება ევროკავშირის 28-ვე სახელმწიფომ მოახდინა.

ასოცირების შეთანხმება არის ორი ნაწილისაგან შემდგარი დოკუმენტი. მას აქვს როგორც პოლიტიკური, ისე სავაჭრო-ეკონომიკური ნაწილი. ამ უკანასკნელზე ქვევით უფრო დანვრილებით ვილაპარაკებთ. მანამდე კი ორი სიტყვით შეიძლება შევეხოთ ერთ მნიშვნელოვან მომენტს, რომელიც ასახავს ევროინტეგრაციის გზაზე ჩვენი ქვეყნის პირველ ნაბიჯებს: საქართველოსა და ევროკავშირის სავაჭრო ურთიერთობებში ეს პირველი ნაბიჯი პარტნიორობისა და თანამშრომლობის შესახებ შეთანხმების დადებით (PCA) გადაიდგა. 1999 წელს ძალაში შევიდა საქართველო-ევროკავშირის შორის პარტნიორობისა და თანამშრომლობის შესახებ ხელშეკრულება, რაც აუქმებდა კვოტებს ვაჭრობის სფეროში და იცავდა ინტელექტუალური, სანარმოო და კომერციული სა-

კუთრების უფლებას.

2005 წლის დეკემბერში საქართველომ ევროკავშირისაგან პრეფერენციების ზოგადი სისტემით (GSP+) სარგებლობის უფლება მიიღო, რაც საქართველოდან ევროკავშირში ექსპორტირებული საქონლის საბაჟო გადასახადებისგან გათავისუფლებასა და ტარიფების ცალმხრივად შემცირებას გულისხმობდა. აღნიშნული შეღავათები შეეხო საქართველოში წარმოებული 7200 დასახელების პროდუქციას.

მოგვიანებით, 2009 წლის 7 მაისს კი პრაღის სამიტზე ოფიციალურად შევიდა ძალაში „აღმოსავლეთის პარტნიორობის“ (EAP) ინიციატივა. „აღმოსავლეთის პარტნიორობა“ არის ევროპის სამეზობლო პოლიტიკის აღმოსავლეთის განმზომილება. აღმოსავლეთ პარტნიორობის პროგრამა ევროკავშირის არანეერ სახელმწიფოებს ორმხრივი თანამშრომლობის ორ ფორმატს, ასოცირების ხელშეკრულებასა (AA) და თავისუფალი ვაჭრობის ღრმა და ყოვლისმომცველ შეთანხმებას (DCFTA) სთავაზობდა. უფრო კონკრეტულად, ეს ინიციატივა გულისხმობდა ევროკავშირსა და ექვს პარტნიორ ქვეყანას (სომხეთი, აზერბაიჯანი, ბელარუსი, საქართველო, მოლდოვა და უკრაინა) შორის პოლიტიკური ასოცირების და შემდგომი ეკონომიკური ინტეგრაციის ხელშეწყობას.

აღმოსავლეთის პარტნიორობის ფარგლებში, ევროკავშირსა და პარტნიორ ქვეყანას შორის ორმხრივი თანამშრომლობა შემდეგი მიმართულებებით უნდა განვითარებულიყო: 1) ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულების (DCFTA) შეთანხმება და მიღება; 2) გადაადგილება და უსაფრთხოება; 3) ენერგეტიკული უსაფრთხოება; 4) ეკონომიკური და სოციალური განვითარების მხარდაჭერა.

ასოცირების ხელშეკრულება ევროკავშირის მთავარი ინსტრუმენტია, რათა აღმოსავლეთის პარტნიორობის პროგრამაში ჩართული ქვეყნები უფრო მეტად დაუახლოვდნენ ევროკავშირის სტანდარტებს და ნორმებს. როგორც უკვე აღვნიშნეთ, ასოცირების ხელშეკრულება შედგება ოთხი ძირითადი თავისგან, რომლებიც მოიცავს ერთობლივ სავაჭრო და უსაფრთხოების პოლიტიკას, სამართალს და საშინაო საქმეებს, ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის სივრცეს.

ზემოთჩამოთვლილ კონცეპტუალურ მომენტებთან ერთად, ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმების უმნიშვნელოვანესი კომპონენტია ევროკავშირთან ეკონომიკური ინტეგრაცია. იგი გულისხმობს ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის (DCFTA) ჩამოყალიბებას. DCFTA გზას უხსნის საქართველოს საქონელსა და მომსახურებას ევროკავშირის 500-მილიონიან ბაზარზე და წარმოადგენს მნიშვნელოვან წინაპირობას ქვეყანაში ინვესტიციების მოსაზიდად.

2014 წლის 1 სექტემბრიდან, ძალაში შევიდა ასოცირების შესახებ შეთანხმების დიდი ნაწილი, მათ შორის, ასოცირების შეთანხმების ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის (DCFTA)

ნაწილი. შეთანხმება ძალაში სრულად შევიდა მხოლოდ 2015 წლის დეკემბრის შუა რიცხვებში, როცა ბელგიის პარლამენტმაც მოახდინა დოკუმენტის რატიფიცირება. ამით ევროკავშირის ყველა წევრი სახელმწიფოს მიერ ხელშეკრულების რატიფიცირება მთლიანად დასრულდა.

ეკონომიკაში არსებობს ოთხი თავისუფლება: კაპიტალი, პროდუქცია, სერვისი, სამუშაო ძალა. ამ ხელშეკრულებით, საქართველო ოთხი თავისუფლებიდან იღებს სამს, ყველას, სამუშაო ძალის გარდა. ეს იმას ნიშნავს, რომ ამ ხელშეკრულების გაფორმების შემდეგ ქართულ პროდუქტებს, სერვისს და კაპიტალს საშუალება ექნება, შეუზღუდავად გავიდეს 500-მილიონიან ევროპულ ბაზარზე, რომელიც განვითარებულ მსოფლიოში, ყველაზე დიდი ერთიანი ბაზარია. შესაბამისად, იქ შეღწევა არის ნებისმიერი ქვეყნის ეკონომიკის მიზანი. ეს არც არის გასაკვირი, რადგან, ევროპის ბაზარი, ყველაფერთან ერთად, არის სტაბილური, საიმედო და პერსპექტიული. ეს ხელშეკრულება სწორედ ამგვარი მიზნების მიღწევაში ეხმარება ქართულ საზოგადოებას. რაც შეეხება მეოთხე თავისუფლებას — ადამიანების თავისუფალ გადაადგილებას, იგი ითვალისწინებს სავიზო რეჟიმის ლიბერალიზაციის პროცესს და ცალკე თემაა. აქვე ვიტყვით, რომ გასული წლის 18 დეკემბერს გამოქვეყნდა ევროკავშირის საბოლოო ანგარიში, სადაც საქართველოსთან მიმართებაში ასახულია პოზიტიური დასკვნა, რაც იმას ნიშნავს, რომ საქართველომ სრულად შეასრულა ყველა ის დავალება, რაც გათვალისწინებული იყო ასოცირების ხელშეკრულებით. ამის შემდეგ, 2016 წლის პირველ ნახევარში, საქართველოს მოქალაქეები მიიღებენ შესაძლებლობას, უვიზოდ იმოგზაურონ შენგენის ქვეყნებში.

ბევრი ექსპერტი ვარაუდობდა, რომ DCFTA-ს ამოქმედება საწყის ეტაპზე ხელშესახებ ცვლილებებს ვერ მოიტანდა საქართველო-ევროკავშირის სავაჭრო ურთიერთობებში, რადგან გარკვეულ წარმატებებს და ევროპის ბაზარზე არსებითად დამკვიდრებას სჭირდება სულ ცოტა რამდენიმე წელიწადი თავდაუზოგავი შრომა როგორც კერძო კომპანიებისგან, ისე, სახელმწიფო სტრუქტურებისგან. თუმცა ეს მოლოდინი ბევრად წარმატებული აღმოჩნდა, ვიდრე ამას ექსპერტები ვარაუდობდნენ. 2015 წლის იანვარ-აგვისტოს კვლევის შედეგებმა დაადასტურა, რომ სახეზეა ევროკავშირში საქართველოს მთლიანი ექსპორტის სტაბილური მატება. ამ კვლევებმა ასევე გამოავლინა სუფთა ექსპორტის (ექსპორტი რეექსპორტის გამოკლებით) მკვეთრი, 40,1%-იანი ზრდა.

საქსტატის ინფორმაციით, 2015 წლის იანვარ-ოქტომბერში საქართველოს საგარეო სავაჭრო ბრუნვამ ევროკავშირის ქვეყნებთან 2 მილიარდ 568 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის შესაბამის მაჩვენებელზე 4 %-ით მეტია. აქედან ექსპორტი 537 მლნ აშშ დოლარი იყო (2 %-ით მეტი), ხოლო იმპორ-

ტი - 2031 მლნ აშშ დოლარი (4 %-ით მეტი). საქართველოს საგარეო სავაჭრო ბრუნვაში ამ ქვეყნების წილმა 32 % შეადგინა, მათ შორის, ექსპორტში 29% და იმპორტში 32 % (2014 წლის იანვარ-ოქტომბერში, შესაბამისად, 26, 22 და 28 პროცენტით).

აღსანიშნავია, რომ 2015 წლის იანვარ-ნოემბერშიც შენარჩუნებულია ევროკავშირის ქვეყნებთან ვაჭრობის ზრდის ტენდენცია და საქართველოს საგარეო სავაჭრო ბრუნვა ევროკავშირის ქვეყნებთან 2 მილიარდ 792 მლნ. აშშ დოლარს აღწევს, რაც წინა წლის შესაბამის მაჩვენებელს 3 პროცენტით აღემატება. აქედან, ექსპორტი 6 პროცენტით მეტია, ხოლო იმპორტის მაჩვენებელი - 2 პროცენტით მეტი. შესაბამისად, ექსპერტების კიდევ ერთი მოსაზრება, რომ ევროპასთან ასოცირების ხელშეკრულება იმპორტის ზრდას მეტად ნაახალისებდა, ვიდრე ექსპორტისას, არ გამართლდა. ამკარაა, რომ ზრდა ექსპორტის მიმართულებით უფრო მეტია, ვიდრე - იმპორტის.

საქართველოსთვის, როგორც სასოფლო-სამეურნეო სექტორზე ორიენტირებული ქვეყნისთვის, რომლისთვისაც აგრარული სექტორის განვითარება მთავარი პრიორიტეტია, ძალიან მნიშვნელოვანია კიდევ ერთი ტენდენცია, რომელიც ევროპასთან ახალ სავაჭრო ურთიერთობებში გამოიკვეთა. ლაპარაკია ევროკავშირის ქვეყნებში ექსპორტირებულ სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტებზე. აქ ერთპიროვნული ლიდერია ახალი და ხმელი თხილი. ეს პროდუქტი შეადგენს ევროკავშირში ექსპორტირებული მთლიანი სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის 64%-ს და თავად ამ კონკრეტულ კატეგორიაში მთლიანი საექსპორტო მოცულობის 65%-ს. 2013 წელს ექსპორტირებული სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის წამყვან კატეგორიებს შეადგენდა თხილი, ნატურალური ყურძნის წვენი და მინერალური წყლები. ანალოგიური თანმიმდევრობა ფიქსირდება 2014-2015 წლებში იმ განსხვავებით, რომ საერთო მოცულობა მკვეთრად არის გაზრდილი.

სოფლის მეურნეობის მინისტრი, ოთარ დანელია აცხადებს, რომ თხილმა სულ ახალი პერსპექტივა გაუხსნა ქართულ აგროწარმოებას და მას უთუოდ ხელს შეუწყობენ, მათ შორის დღგ-ს მოხსნით, რაც ქართული თხილის ფასს გლობალურ ბაზრებზე კიდევ უფრო კონკურენტულს გახდის; ეს კი მით უფრო მარტივია, რომ გლობალური მოთხოვნის ზრდის ფონზე თხილის ფასი სწრაფად იზრდება, - თუკი გასულ წლებში 1 კგ გაურჩეველი თხილის ტიპური ფასი 4 ლარი იყო, შარშან ფასმა 8-9 ლარს მიაღწია და ეს რა თქმა უნდა, საერთაშორისო ტენდენციის შედეგია. შარშან თურქეთს, რომელიც მსოფლიოში თხილის უმსხვილესი ექსპორტიორია, ყინვების გამო მოსავალი გაუნახევრდა. ამან გლობალური ფასი გაზარდა და ამით ქართველმა მწარმოებლებმა იხიერეს.

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მონაცემებით, შარშან თხილის ექსპორტმა პირველად გაუსწრო ღვინოს და უმთავრესი საექსპორტო აგრო-

პროდუქტი გახდა, ხოლო აგროექსპორტი პირველად ქვეყნის მთლიან ექსპორტში 29%-იანი წილით მესამე ადგილზე გავიდა. ერთ წელიწადში აგროსასურსათო პროდუქციის ექსპორტი 7%-ით გაიზარდა და შარშან ქვეყანაში 826 მილიონი დოლარი შემოიტანა.

საქსტატის მონაცემებით, ქართული აგროპროდუქციის ევროკავშირში ექსპორტი ბოლო 2 წელიწადში 109 %-ით არის გაზრდილი, დსთ-ს ქვეყნებში კი 48 %-ით, იმპორტი ევროპიდან 2 წელიწადში 23%-ით გაიზარდა, დსთ-ს ქვეყნებიდან კი 5%-ით შემცირდა და შედეგად უარყოფითი სავაჭრო ბალანსი ამ პერიოდში ჯამში 260 მილიონი დოლარით გაუმჯობესდა, ანუ ქვეყნიდან ამდენით ნაკლები ვალუტა გავიდა.

თხილის პირველი პლანტაციები კახეთში მას შემდეგ გაჩნდა, რაც რუსეთმა ქართულ ღვინოზე ემბარგო დააწესა და კახელებსაც ვაზის ალტერნატივის ძებნა მოუხდათ. პირველმა ნარგავებმა მოსავალი 3 წლის შემდეგ მოიტანა. აქაურ ბიზნესმენ მამუკა ბერიაშვილს, ეს ტენდენცია არ გამოორჩენია და 2010 წელს მან ყვარელში თხილის პირველი ქარხანა „ნატექსი“ გახსნა. ბიზნესმენმა ფერმერებისგან პროდუქციის ჩაბარება დაიწყო. მოგვიანებით მეორე ქარხანაც გამართა, „ნათსი“ და მესამეს თხილის ტრადიციულ მხარეში, სამეგრელოში აშენებს, რაზეც 600 ათასი ლარის იაფი აგრო-სესხი მიიღო მთავრობისგან.

„ევროპაში თხილი მე ადრეც გამქონდა, თუმცა ახლა ექსპორტის პროცედურები გამარტივდა, თანაც ადრე ეს დროებითი ნებართვის ფარგლებში ხდებოდა, ახლა კი უწყვეტ რეჟიმში ხორციელდება, ევრო-1 სერტიფიკატით, რომელიც აქვე, საქართველოში გაიცემა. ჩვენი უშუალო და უმსხვილესი კონკურენტი, თურქეთი ევროპაში ექსპორტზე 3%-იან მოსაკრებელს იხდის და შედეგად ჩვენთან საფასო კონკურენციას აგებს, ახლა მთავარია, პროდუქციის მოცულობა გავზარდოთ და მსოფლიო ბაზარზე ლიდერის პოზიცია ჩვენი გახდება,“ — აცხადებს ასოცირების ხელშეკრულებით კმაყოფილი მამუკა ბერიაშვილი, რომელსაც კახეთში თხილის ყველაზე მსხვილი წარმოება აქვს.

დამატებით, ღრმა და ყოვლისმომცველი ვაჭრობის ხელშეკრულება იქნება მძლავრი იმპულსი საქართველოში ინვესტიციების მოსაზიდად, როგორც ევროპული, ისე იმ ქვეყნებიდან, რომელთაც არ აქვთ ევროპასთან თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულება. მათი ინტერესი იქნება, რომ საქართველოში ჩადონ ინვესტიცია, ააწყონ წარმოება და აქ წარმოებული პროდუქცია ევროკავშირის ხუთასმილიონიან ბაზარზე გაიტანონ.

ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობა ქმნის საფუძველს პროგნოზირებადი საკანონმდებლო და ინსტიტუციონალური გარემოს შესაქმნელად, რაც ზრდის საქართველოსადმი, როგორც ეკონომიკური პარტნიორისადმი, ინტერესს. იგი ასევე ხელს უწყობს ბიზნესებს შორის კონტაქტების დამყარებას და როგორც შიდა, ისე უცხოური ინვესტიციების

წახალისებას. გარკვეული რისკების მიუხედავად, რაც უკავშირდება ქართული კომპანიებისთვის ევროპული რეგულაციების ამოქმედებით გამოწვეულ სირთულეებს, ევროკავშირთან ღრმა ეკონომიკური ინტეგრაციის დაწყება უმნიშვნელოვანესია ექსპორტის დივერსიფიკაციისა და უცხოური ინვესტიციების მოზიდვისათვის. თუ DCFTA-ს განვიხილავთ გრძელვადიან პერსპექტივაში, ნათელი იქნება, რომ ე.წ. გარდამავალი პროცესის გავლის შემდგომ ღრმა და ყოვლისმომცველი სავაჭრო სივრცის არსებობა შექმნის ქვეყნის ეკონომიკის მდგრადი განვითარების საფუძველს. ამ ტენდენციის პირველი შედეგები უკვე გამოჩნდა და ეს ზემოთმოტანილი სტატისტიკური მონაცემებითაც დადასტურდა.

ასოცირების ხელშეკრულების დოკუმენტში წარმოდგენილი ბევრი შეზღუდვის მიუხედავად, ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულება საქართველოსთვის არის შესაძლებლობა, მოახდინოს წარმოებისა და მომსახურების განვითარება და შესაბამისი სტანდარტებითა თუ ნორმებით, საკანონმდებლო ცვლილებებითა და სწორი რეგულაციებით, ეტაპობრივად მოახდინოს ევროპის განვითარებულ და უმსხვილეს ბაზარზე შესვლა, რაც თავისთავად ნიშნავს ქვეყანაში სწორი ეკონომიკური პოლიტიკის წარმართვასა და ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობას. საქართველოს 28 ქვეყნისგან შემდგარ, 500-მილიონიან გასაღების ბაზარზე თავის დამკვიდრების და ამ გზით საქესპორტო პოტენციალის განვითარების უნიკალური შესაძლებლობა გაუჩნდა.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმება (DCFTA), 2014 წელი
2. DCFTA-ს შესაძლებლობები და გამოწვევები ქართული ბიზნესისთვის, ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს განმარტებები.
3. „ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ“ შეთანხმებით გათვალისწინებული ვალდებულების შესახებ, საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო
4. აღმოსავლეთის პარტნიორობა და საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკური პოლიტიკა, კავკასიის ეკონომიკური და სოციალური კვლევითი ინსტიტუტი (CIESR), თბილისი, 2011.
5. საქსტატი, წლიური პუბლიკაციები, საქართველოს საგარეო ვაჭრობა, 2014.